

OGÓLNE ZASADY OCENIANIA Z HISTORII DLA KL. I Technikum w zawodzie technik logistyk na podbudowie gimnazjum w roku szkolnym 2019/2020

ZASADY OGÓLNE:

1. Na początku każdego roku szkolnego uczniowie informowani są o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o zasadach przedmiotowego systemu oceniania.
2. Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
3. Oceny są jawne – zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
4. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń (jak i jego rodzic – w razie życzenia) otrzymuje do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.
5. Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.
6. Na ocenę śródroczną i roczną z historii składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi, umiejętność uzasadniania, argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, umiejętność komunikowania, jasność, precyzyjność wypowiedzi i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych.
7. Uczeń biorący udział w konkursach przedmiotowych na etapie szkolnym otrzymuje ocenę bardzo dobrą, a za etapy pozaszkolne ocenę bardzo dobrą lub celującą śródroczną lub roczną w zależności od rangi i tematyki konkursu.
8. Prace (zadania domowe, sprawdziany, kartkówki) wykonane niesamodzielnie oceniane będą na ocenę niedostateczną
9. Ocena śródroczna i ocena roczna nie są średnią arytmetyczną.

II. ZASADY OCENIANIA BIEŻĄCEGO:

1. zadania/prace długoterminowe:

- zadania w formie dłuższej wypowiedzi – referatu, opisu, notatki, wypracowania, albo w formie odpowiedzi na postawione pytania – łącznie do 4 prac w roku szkolnym.
- brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji skutkuje oceną niedostateczną wpisaną do dziennika.
- przy ocenie pisemnej pracy domowej uwzględnia się: zgodność z tematem pracy, poprawność merytoryczną, zawartość rzeczową, wkład pracy ucznia, kreatywność, spójność językową oraz poprawność ortograficzną.

2. Kartkówki:

- 5-15 minutowe kartkówki (testy sprawdzające) z ostatnich trzech lekcji bieżących
- kartkówki nie są przez nauczyciela zapowiadane wcześniej i zastępują odpowiedzi ustne uczniów;
- ocena uzyskana z kartkówki nie podlega poprawie;

-zasady oceniania kartkówek:

- 90% - 100% - bardzo dobry (5)
- 75% - 89% - dobry (4)
- 51% - 74% - dostateczny (3)
- 35% - 50% - dopuszczający (2)
- 0% - 34% - niedostateczny (1)

3. Sprawdziany:

-sprawdziany przeprowadza się z większej partii materiału, po zrealizowaniu działów programowych

-sprawdzian jest zapowiedziany co najmniej jeden tydzień przed terminem jego przeprowadzenia i poprzedzony lekcją powtórzeniową;

-w przypadku nieobecności na sprawdzianie z powodów usprawiedliwionych uczeń zalicza sprawdzian w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później jednak jak do 2 tygodni;

-w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej uczeń pisze sprawdzian w najbliższym terminie wyznaczonym przez nauczyciela

-w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale nie obowiązuje wtedy konieczność tygodniowego wyprzedzenia oraz zasada maksymalnie 2 sprawdzianów w tygodniu;

-termin podania wyników sprawdzianu nie powinien przekraczać dwóch tygodni od czasu jego przeprowadzenia;

-zasady oceniania sprawdzianów:

- 90% - 100% - bardzo dobry (5)
- 75% - 89% - dobry (4)
- 51% - 74% - dostateczny (3)
- 35% - 50% - dopuszczający (2)
- 0% - 34% - niedostateczny (1)

-uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną ma prawo do jej poprawy w ciągu pierwszego tygodnia od oddania przez nauczyciela ocenianych prac. W uzasadnionych przypadkach (na przykład choroba) należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej. Poprawa sprawdzianu odbywa się **tylko raz** w formie pisemnej lub ustnej.

4. Wypowiedź ustna:

- uczeń powinien przynajmniej raz w semestrze uczestniczyć w tej formie sprawdzania wiadomości i umiejętności;
- w odpowiedzi ustnej ucznia ocenie podlega: zawartość merytoryczna wypowiedzi, w tym posługiwanie się terminologią przedmiotową, kompozycja logiczna i spójność rozwiązania, umiejętność uzasadniania i argumentowania, formułowania myśli, wyrażania sądów i opinii, jasność i precyzyjność wypowiedzi, poprawność językowa;
- wypowiedź ustna ucznia na lekcji dotyczy zawsze materiału programowego z trzech ostatnich lekcji bieżących;
- wystawiona ocena powinna być krótko uzasadniona przez nauczyciela;
- ocena z odpowiedzi ustnej ucznia nie podlega poprawie.

5. Wiedza i umiejętności:

- uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych;
- za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów uczeń może otrzymać plusa „+”, albo za szczególne zaangażowanie nawet ocenę bardzo dobry wpisana do dziennika. Otrzymanie 5 plusów w semestrze skutkuje na koniec każdego okresu oceną bardzo dobry; natomiast 4 plusy – oceną dobry, zaś 3 plusy w rozliczeniu semestralnym dają ocenę dostateczną.
- brak jakiegokolwiek pracy ucznia na lekcji, pomimo kontroli i zwracania uwagi przez nauczyciela oraz niewykonanie żadnego ćwiczenia i zadania może skutkować oceną niedostateczną wpisana na danej lekcji do dziennika.

III. INNE POSTANOWIENIA:

1. Każdej z wymienionych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia powinna odpowiadać jedna ocena cząstkowa w dzienniku.
2. Zaplanowane przez nauczyciela formy sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów są obowiązkowe.
3. Sprawdzanie osiągnięć i postępów ucznia w nauce cechuje: obiektywizm, jawność, indywidualizacja, konsekwencja i systematyczność.
4. Uczeń ma prawo do dodatkowej oceny za wykonane prace nadobowiązkowe i nadprogramowe.
5. Uczeń ma prawo żądać od nauczyciela uzasadnienia otrzymanej oceny, w razie wątpliwości i niejasności.
6. W wypadku opuszczenia przez ucznia ponad 50% zajęć lekcyjnych z historii i braku podstaw do wystawienia oceny uczeń nie jest klasyfikowany.
7. Nauczyciel w ramach indywidualnych konsultacji w wyznaczonym terminie udziela uczniom niezbędnej pomocy w opanowaniu podstawy programowej.

IV. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca (6)	Uczeń posiada rozległą wiedzę historyczną, świadcząca o uzdolnieniach humanistycznych, doskonale interpretuje źródła historyczne, z wykorzystaniem kontekstu epoki buduje złożoną i problemową narrację historyczną, jest bardzo aktywny na lekcji i wykonuje dodatkowe zadania, uczestniczy oraz osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.
Ocena bardzo dobra (5)	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową, wykazuje zainteresowanie przedmiotem, wykorzystuje różne źródła wiedzy, interpretuje trudne źródła historyczne, buduje dojrzałą narrację historyczną opartą na gruntownej wiedzy i łączeniu wydarzeń w logiczny ciąg przyczynowo-skutkowy, jest aktywny na lekcji oraz uczestniczy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.
Ocena dobra (4)	Uczeń ma niewielkie braki w zakresie wiedzy; umiejscawia w czasie i przestrzeni wydarzenia i procesy historyczne, poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych w podstawie programowej, jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych.
Ocena dostateczna (3)	Uczeń wykazuje przeciętne opanowanie materiału przewidzianego programem, wiedza jest wrywkowa i fragmentaryczna, słabo łączy wydarzenia w ciągi przyczynowo-skutkowe, przy pomocy nauczyciela poprawnie wykonuje zadania, samodzielnie interpretuje łatwe źródła, buduje krótką narrację historyczną.
Ocena dopuszczająca (2)	Uczeń wykazuje spore luki w wiadomościach objętych programem, ale jest w stanie je uzupełnić, przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania związane z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej, jest mało aktywny na lekcji.
Ocena niedostateczna (1)	Luki w wiadomościach posiadanych przez ucznia są trudne do uzupełnienia, uczeń notorycznie nie przygotowuje się do lekcji, nie rozumie i nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela; odznacza się brakiem systematyczności i chęci do nauki oraz biernością na lekcji.

Kryteria oceniania z historii dla klas I Technikum

Uwaga dotycząca oceniania na każdym poziomie wymagań

Aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.

Roczny plan pracy z historii w szkole ponadgimnazjalnej, zakres podstawowy
Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
ROZDZIAŁ I: ŚWIAT PO I WOJNIE ŚWIATOWEJ						
1. System wersalski	<ul style="list-style-type: none"> – postanowienia traktatu wersalskiego – powstanie Ligi Narodów – sytuacja w Niemczech po zakończeniu I wojny światowej – traktaty z pozostałymi państwami centralnymi – rewolucje w Niemczech i na Węgrzech – rozpad Austro-Węgier, powstanie nowych państw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: system wersalski, Liga Narodów – wskazuje na mapie państwa nowo powstałe po I wojnie światowej – określa skutki polityczne, gospodarcze i militarne traktatu wersalskiego dla Niemiec – wyjaśnia, w jakim celu powstała Liga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, demilitaryzacja, reparacje wojenne, Republika Weimarska – zna daty: podpisania traktatu wersalskiego (VI 1919 r.), powstania Ligi Narodów (1920 r.) – identyfikuje postacie: Thomasa Woodrowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Freikorps – zna daty: rewolucji w Niemczech (XI 1918 r.), powstania republiki tureckiej (1922) – identyfikuje postać Mustafy Kemala Atatürka – wskazuje na mapie: zmiany granic Niemiec po I wojnie światowej, strefę zdemilitaryzowaną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Związek Spartakusa – zna daty: podpisania traktatów pokojowych z Austrią (IX 1919 r.), Bułgarią (XI 1919 r.), Węgrami (VI 1920 r.), Turcją (VIII 1920 r.) – identyfikuje postacie: Karla Liebknechta, Róży Luksemburg, – ocenia związki rewolucji w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: podpisania traktatu pokojowego z republiką turecką (1923 r.), wojny Irlandii o niepodległość (1919–1921) – identyfikuje postacie: Tomasza Masaryka, Beli Kuna, Carla Gustafa Mannerheima – wskazuje na mapie zmiany terytorium dawnego imperium

	<p>w Europie: Polski, Czechosłowacji, Królestwa SHS (Jugosławii), Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Irlandii, Islandii, Wolnego Miasta Gdańska i ZSRR – nowy układ sił w Europie</p>	<p>Narodów</p>	<p>Wilsona, Davida Lloyd George’a, Georges’a Clemenceau – wskazuje na mapie państwa, z którymi podpisano traktaty pokojowe po I wojnie światowej – prezentuje główne założenia polityki USA, Francji i Wielkiej Brytanii na konferencji paryskiej – podaje przyczyny niezadowolenia Niemiec z ustalonych zasad traktatu wersalskiego</p>	<p>, tereny plebiscytowe – omawia główne wydarzenia rewolucji w Niemczech oraz proces kształtowania się Republiki Weimarskiej – wymienia postanowienia traktatów pokojowych z Austrią, Bułgarią, Węgrami i Turcją – dokonuje bilansu I wojny światowej – opisuje przemiany w Turcji po I wojnie światowej</p>	<p>Niemczech z rewolucją bolszewicką w Rosji Radzieckiej – podaje różnice w celach dyplomacji USA, Wielkiej Brytanii i Francji na konferencji paryskiej – analizuje konsekwencje polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe I wojny światowej – ocenia założenia i trwałość systemu wersalskiego</p>	<p>tureckiego – charakteryzuje procesy państwowotwórcze w Europie po I wojnie światowej</p>
<p>2. Odbudowa powojenna i wielki kryzys</p>	<p>– skutki I wojny światowej (kryzys gospodarczy, zniszczenia wojenne, bezrobocie,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: nacjonalizm, wielki kryzys</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: totalitaryzm, autorytaryzm,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, mały traktat wersalski,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pandemia, etatyzm</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: idea paneuropejska – identyfikuje postacie: Erica</p>

	<p>konflikty społeczne)</p> <ul style="list-style-type: none"> – powojenna hiperinflacja – zasady funkcjonowania i działalność Ligi Narodów – problemy narodowościowe – kryzys demokracji w Europie – pierwsze koncepcje zjednoczenia Europy – wielki kryzys gospodarczy – metody walki z kryzysem (New Deal) 	<p>gospodarczy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę wielkiego kryzysu gospodarczego w USA (1929-1933) – identyfikuje postać Benito Mussoliniego – podaje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – przedstawia najważniejsze skutki wielkiego kryzysu 	<p>rządy parlamentarno-gabinetowe, czarny czwartek, inflacja</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę: tzw. czarnego czwartku (X 1929 r.) – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – opisuje strukturę Ligi Narodów – określa wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie wpływających na ustanawianie reżimów autorytarnych i totalitarnych – wymienia kraje europejskie, które w okresie międzywojennym nie doświadczyły kryzysu demokracji 	<p>interwencjonizm państwowy, cło protekcyjne, zasada samostanowienia, New Deal</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: podpisania małego traktatu wersalskiego (1919 r.), ogłoszenia New Deal (1933 r.) – charakteryzuje wpływ małego traktatu wersalskiego na sytuację polityczno-społeczną Europy Środkowej – wyjaśnia mechanizm powstania wielkiego kryzysu gospodarczego – wymienia najważniejsze państwa należące do Ligi Narodów 	<p>gospodarczy, deflacja</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę podpisania paktu Brianda-Kellogga (1928 r.) – identyfikuje postać Aristide’a Brianda – ocenia znaczenie paktu Brianda-Kellogga – ocenia decyzję Stanów Zjednoczonych o nieprzystąpieniu do Ligi Narodów – opisuje pierwsze próby podważenia systemu wersalskiego w Europie na początku lat 20. XX w. (Bawaria, Włochy) 	<p>Drummonda, Richarda Coudenhove-Kalergiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia pierwsze koncepcje zjednoczenia Europy
--	--	--	--	--	--	---

3. Kryzys demokracji w Europie	<ul style="list-style-type: none"> – narodziny i rozwój włoskiego faszyzmu (ideologia, działalność partii faszystowskiej, przejęcie władzy, budowa państwa totalitarnego) – Republika Weimarska – powstanie nazizmu w Niemczech – przejęcie władzy przez Adolfa Hitlera, budowa państwa totalitarnego – społeczeństwo III Rzeszy – początek zbrodni nazistów przed wybuchem II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, nazizm (narodowy socjalizm), antysemityzm – zna datę przejęcia władzy przez B. Mussoliniego (1922 r.) i A. Hitlera (1933 r.) – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie: Włochy, Niemcy – przedstawia specyficzne cechy włoskiego faszyzmu i niemieckiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, pakt reński, NSDAP, duce, „Mein Kampf”, Führer, SS, Gestapo, indoktrynacja, propaganda, ustawy norymberskie, obóz koncentracyjny – zna daty: marszu na Rzym (X 1922 r.), konferencji w Locarno (1925 r.), wprowadzenia ustaw norymberskich (1935 r.) – przedstawia genezę włoskiego faszyzmu i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Narodowa Partia Faszystowska, „czarne koszule”, pucz monachijski, „noc długich noży”, Wehrmacht, SA, Hitlerjugend, „noc kryształowa”, – zna daty: puczu w Monachium (1923 r.), „nocy długich noży” (1934 r.), remilitaryzacji Nadrenii (1936 r.), „nocy kryształowej” (1938 r.) – identyfikuje postacie: Heinricha 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Związki Włoskich Kombatantów, paktów laterańskie, funkcjonalizm, eugenika, eutanazja, sterylizacja – zna daty: powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919 r.), podpisania paktów laterańskich (1929 r.), – identyfikuje postacie: Tomasza Manna, Ericha Marii Remarque’a, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Josepha Artura Gobineau, Houstona Chamberlaina, Fryderyka Nietzschego, Alfreda Rosenberga, Franza von Papena, Miklósa Horthy’ego – przedstawia i porównuje stanowisko faszystów i nazistów wobec Kościoła

	– faszyzm i autorytaryzm winnych krajach europejskich	nazizmu	niemieckiego nazizmu – wskazuje etapy przejmowania władzy przez B. Mussoliniego we Włoszech i A. Hitlera w Niemczech	Himmlera, Josepha Goebbelsa, – wskazuje na mapie Europy przykłady państw demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych – charakteryzuje stosunki Republiki Weimarskiej z krajami europejskimi – charakteryzuje i porównuje funkcje państwa w systemie faszystowskim i nazistowskim	Paula von Hindenburga – porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając kwestie organizacji państwa, ideologii oraz polityki wobec społeczeństwa	
4. ZSRR w okresie międzywojennym	– ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej i utworzenie ZSRR – funkcjonowanie gospodarki komunistycznej – przejęcie władzy i rządu Józefa Stalina	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki – identyfikuje postacie: Włodzimierza Lenina, Józefa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kolektywizacja, industrializacja, gospodarka planowa, łagry, Gułag, NKWD – zna daty:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka (NEP), układ w Rapallo, kułak, kołchoz,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komsomoł, Komintern – zna datę utworzenia Kominternu (1919 r.)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu OGPU – przedstawia podobieństwa i różnice systemów demokratycznych, autorytarnych i totalitarnych

	<ul style="list-style-type: none"> – industrializacja i kolektywizacja w ZSRR – Wielki Głód – społeczeństwo radzieckie – terror komunistyczny – polityka ZSRR wobec Niemiec – cele i zadania Kominternu 	<p>Stalina</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje podstawowe cechy stalinizmu 	<p>utworzenia ZSRR (XII 1922 r.), przejęcia władzy przez J. Stalina (1924 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje genezę stalinizmu – opisuje politykę gospodarczą i społeczną w ZSRR 	<p>sowchoz, Wielki Głód, WKP(b), wielka czystka</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wprowadzenia NEP (1921 r.), układu w Rapallo (IV 1922 r.), Wielkiego Głodu (1932–1933), wielkiej czystki (1936–1938) – identyfikuje postać Lwa Trockiego – wskazuje na mapie kierunki ekspansji Rosji Radzieckiej do 1922 r. – opisuje funkcje państwa w systemie stalinowskim – przedstawia przyczyny i przejawy terroru stalinowskiego – opisuje stosunki radziecko- 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Nikołaja Bucharina, Grigorija Zinowiewa, Pawlika Morozowa – określa główne cele radzieckiej polityki zagranicznej – ocenia skutki przymusowej industrializacji i kolektywizacji w ZSRR 	<p>w Europie</p>
--	---	---	---	---	---	------------------

				niemieckie		
5. Kultura okresu Międzywojennego	<ul style="list-style-type: none"> – emancypacja kobiet i kryzys rodziny – sekularyzacja społeczeństwa – rozwój techniki – początki kultury masowej – mass media – nowe kierunki w architekturze, sztuce i nauce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: emancypacja, mass media, kultura masowa – wymienia przełomowe osiągnięcia techniki – podaje przyczyny powstania kultury masowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „bunt mas”, produkcja taśmowa, egalitaryzm – identyfikuje postacie: Zygmunta Freuda, Walta Disneya, Charliego Chaplina – przedstawia przyczyny kryzysu tradycyjnej rodziny – charakteryzuje wpływ mass mediów na postawę społeczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: elektryfikacja, psychoanaliza, modernizm, kubizm, ekspresjonizm, surrealizm, socrealizm, – identyfikuje postacie: Salvadora Dalego, Orsona Wellesa – wyjaśnia związki ideologii politycznych z przykładami osiągnięć artystycznych i architektonicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: teoria względności, abstrakcjonizm, futurizm, dadaizm, funkcjonalizm, katastrofizm, egzystencjalizm, Bauhaus – identyfikuje postacie: Charlesa Lindbergha, Coco Chanel, Edwarda Muncha, Siergieja Eisensteina, Leni Riefenstahl, Rudolfa Valentino, Greta Garbo, Poli Negri, – opisuje zasady urbanistyki według Karty ateńskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Oswalda Spenglera, Waltera Gropiusa – charakteryzuje i ocenia wpływ przemian w życiu społecznym i kulturalnym na przeobrażenia polityczne Europy

6. Świat na drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> – militaryzacja Niemiec – ekspansja Japonii i japońskie zbrodnie w Chinach – polityka zagraniczna Włoch – wojna domowa w Hiszpanii i kontekst międzynarodowy tego konfliktu – Anschluss Austrii – układ monachijski – kształtowanie się osi Berlin–Rzym–Tokio – ostatnie dni pokoju w 1939 r. (utworzenie Protektoratu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: militaryzacja, państwa osi, Anschluss – zna daty: powstania osi (1936-1937), Anschlussu Austrii (III 1938 r.), zajęcia Czechosłowacji przez III Rzeszę (III 1939 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Benita Mussoliniego – wskazuje na mapie państwa osi – omawia etapy ekspansji Niemiec w Europie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: pakt antykominternowski, front ludowy, frankiści – zna daty wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939) – identyfikuje postać Francisca Franco – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie w latach 30. XX w. – charakteryzuje przyczyny militarystycznej polityki Niemiec, Japonii i Włoch – omawia założenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: remilitaryzacja Nadrenii, sankcje gospodarcze, Falanga, Brygady Międzynarodowe, konferencja w Monachium, appeasement – zna daty: wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów (1933 r.), przejęcia Zagłębia Saary przez Niemcy (1935 r.), remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny włosko-abisyńskiej (1935-1936), konferencji monachijskiej (IX 1938 r.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cesarstwo Mandżukuo, Marchia Wschodnia (Ostmark), Legion Condor, karliści – zna daty: obalenia monarchii w Hiszpanii (1931 r.), zdobycia Mandżurii (1931 r.), wystąpienia Japonii z Ligi Narodów (1933 r.), inwazji japońskiej w Chinach (1937 r.), zajęcia Albanii przez Włochy (1939 r.), zajęcia Kłajpedy przez III 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Hajle Sellasje, Antonio Salazara, Buenaventury Durruti’ego, Kurta von Schuschnigga, Arthura Seyss-Inquarta – opisuje rozbudowę niemieckiej armii w okresie międzywojennym na tle sił Wielkiej Brytanii i Francji – opisuje przebieg wybranego konfliktu zbrojnego prowadzonego poza Europą w latach 30. XX w.

	Czech i Moraw, włączenie Kłajpedy do III Rzeszy)		<p>agresywnej polityki Włoch, Niemiec i Japonii</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę i skutki hiszpańskiej wojny domowej – przedstawia najważniejsze założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji w przededniu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Neville’a Chamberlaina, Édouarda Daladiera – wskazuje na mapie zmiany terytorialne na świecie w latach 30. XX w. – omawia proces militaryzacji III Rzeszy – przedstawia przebieg hiszpańskiej wojny domowej – charakteryzuje stosunki dyplomatyczne wielkich mocarstw w przededniu II wojny światowej – omawia czynniki polityczne, społeczne i gospodarcze wpływające na genezę II wojny 	<p>Rzeszę (1939 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Engelberta Dollfussa, ks. Józefa Tiso – wyjaśnia przyczyny sukcesów państw faszystowskich w latach 1935–1939 – określa uwarunkowania polityki państw europejskich wobec Hitlera 	
--	--	--	--	---	--	--

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I						
ROZDZIAŁ II: II RZECZPOSPOLITA						
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	– tworzenie się lokalnych ośrodków polskiej władzy – ziemie polskie pod koniec I wojny światowej (lokalne ośrodki władzy) – odzyskanie niepodległości 11 listopada 1918 r. (przekazanie władzy Józefowi Piłsudskiemu, rządy Jędrzeja Moraczewskiego i Ignacego Paderewskiego) – ententa a sprawa polska (postanowienia traktatu wersalskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Naczelnik Państwa, unifikacja – zna datę przejęcia władzy wojskowej przez J. Piłsudskiego (11 XI 1918 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego – omawia rolę J. Piłsudskiego oraz R. Dmowskiego w odbudowie państwa polskiego – wyjaśnia, z czego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Regencyjna, Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, Komitet Narodowy Polski – zna daty: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (XI 1918 r.), powstania rządu I. J. Paderewskiego (I 1919 r.) – identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – omawia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: parcelacja, Polska Komisja Likwidacyjna, Komisarjat Naczelnej Rady Ludowej – zna datę powstania rządu J. Moraczewskiego (XI 1919 r.) – identyfikuje postać Jędrzeja Moraczewskiego – przedstawia genezę odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. – charakteryzuje program reform	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego – ocenia skutki polityczne, gospodarcze i militarne traktatu wersalskiego dla Polski – wyjaśnia wpływ państw ententy na politykę Polski	Uczeń: – podaje przyczyny różnic w sposobie przejmowania władzy przez Polaków na poszczególnych terenach rodzącej się II Rzeczypospolitej

	wobec Polski) – trudne początki niepodległości	wynikały trudności w unifikacji ziem polskich	przyczyny przejęcia władzy w Polsce przez Józefa Piłsudskiego – przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące Polski	politycznych i ekonomicznych zapowiadany przez Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej – ocenia rolę Józefa Piłsudskiego oraz Romana Dmowskiego w odbudowie państwa polskiego		
2. Walki o granicę wschodnią	– wizje państwa oraz koncepcje polskich granic Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego – spór polsko- ukraiński o Galicję Wschodnią – wojna polsko- bolszewicka (wyprawa na Kijów, ofensywa bolszewików od	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Bitwa Warszawska – zna datę Bitwy Warszawskiej (13- 16 VIII 1920 r.) – wskazuje na mapie tereny kształtującej się II Rzeczypospolitej – omawia znaczenie Bitwy Warszawskiej 1920 r.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orlęta Lwowskie, bunt Żeligowskiego, pokój ryski – zna daty: wojny polsko-ukraińskiej (1918-1919), buntu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Błękitna Armia, linia Curzona, Litwa Środkowa – zna daty: układu z S. Petlurą (IV 1920 r.), wyprawy kijowskiej (V 1920 r.), bitwy pod Komarowem (VIII 1920 r.), bitwy niemeńskiej (IX 1920 r.), włączenia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Obrony Państwa, Tymczasowy Komitet Rewolucyjny Polski, Ukraińska Republika Ludowa (URL), Zachodnioukraińs ka Republika Ludowa (ZURL), – zna datę powstania	Uczeń: – identyfikuje postać ks. Ignacego Skorupki – porównuje siły militarne Polski i Rosji Radzieckiej w wojnie polsko- bolszewickiej – omawia propagandowy aspekt wojny polsko- bolszewickiej, w tym Bitwy Warszawskiej

	<p>czerwca 1920 r., Bitwa Warszawska, pokój w Rydze) – kwestia Wileńszczyzny (bunt gen. Lucjana Żeligowskiego i problem Litwy Środkowej, stosunki polsko-litewskie)</p>		<p>Żeligowskiego (X 1920 r.), pokoju ryskiego (18 III 1921 r.) – identyfikuje postać gen. Lucjana Żeligowskiego – wskazuje na mapie przebieg granicy wschodniej II Rzeczypospolitej według pokoju ryskiego – prezentuje koncepcje polskiej granicy wschodniej – określa etapy walki o polską granicę wschodnią – przedstawia postanowienia traktatu ryskiego z 1921 r.</p>	<p>Litwy Środkowej do Polski (1922 r.) – identyfikuje postacie: gen. Józefa Hallera, Symona Petlury, Michaiła Tuchaczewskiego, Władysława Grabskiego, Wincentego Witosa – wskazuje na mapie: linię Curzona, główne kierunki uderzeń wojsk bolszewickich i polskich w sierpniu i wrześniu 1920 r. – określa główne przyczyny i etapy konfliktu polsko-bolszewickiego – charakteryzuje politykę państw ententy wobec wojny polsko-bolszewickiej</p>	<p>Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920 r.) – identyfikuje postacie: Juliana Marchlewskiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Siemiona Budionnego – przedstawia genezę konfliktu polsko-ukraińskiego – przedstawia genezę i skutki polsko-litewskiego</p>	
--	---	--	--	---	--	--

<p>3. Walka o zachodnią i południową granicę</p>	<p>– sytuacja w zaborze pruskim – przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – zaślubiny Polski z morzem – trzy powstania i plebiscyty na Górnym Śląsku – plebiscyty na Warmii, Mazurach i Powiślu – konflikt o Śląsk Cieszyński</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie wielkopolskie, powstania śląskie – zna daty powstania wielkopolskiego (XII 1918 r.–II 1919 r.), powstań śląskich (1919–1921) – wskazuje na mapie tereny objęte powstaniami – omawia skutki powstania wielkopolskiego – przedstawia skutki powstań śląskich</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Polska Organizacja Wojskowa – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (VII 1920 r.), plebiscytu na Górnym Śląsku (III 1921 r.) – identyfikuje postać Wojciecha Korfańskiego – wskazuje na mapie terytoria przyznane Polsce na mocy traktatu wersalskiego i objęte plebiscytami – podaje decyzje, jakie zapadły na mocy traktatu wersalskiego dla sprawy polskiej – omawia przyczyny powstania</p>	<p>Uczeń: – zna daty: I powstania śląskiego (VIII 1919 r.), zaślubin Polski z morzem (II 1920 r.), II powstania śląskiego (VIII 1920 r.), III powstania śląskiego (V 1921 r.), uznania granic Polski przez aliantów (1923 r.) – identyfikuje postać gen. Józefa Hallera – wskazuje na mapie: Zaolzie, Śląsk Cieszyński i Górny Śląsk – omawia przebieg powstania wielkopolskiego – przedstawia przebieg powstań śląskich – wymienia czynniki</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Rada Ambasadorów – zna daty: zajęcia Śląska Cieszyńskiego przez Czechosłowację (1919 r.), konferencji w Spa (1920 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Taczaka, Józefa Dowbora-Muśnickiego – wyjaśnia przyczyny, przebieg i skutki sporu polsko-czeskiego o Zaolzie</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę aliantów wobec walk Polaków o granicę zachodnią i południową</p>
--	---	---	--	--	--	---

			wielkopolskiego – przedstawia przyczyny powstań śląskich	decydujące o przegranej Polski w plebiscytach na Górnym Śląsku, Warmii, Mazurach i Powiślu – omawia na podstawie źródeł statystycznych podział Górnego Śląska i wyjaśnia znaczenie tego regionu dla gospodarki i rozwoju II Rzeczypospolitej		
4. Rządy parlamentarne	– pierwsze wybory parlamentarne i mała konstytucja – polska scena polityczna (przed zamachem majowym) – charakterystyka konstytucji marcowej – elekcja prezydenta i zabójstwo	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu konstytucja marcowa – zna datę uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, mała konstytucja, reforma walutowa – zna daty: wyborów do sejmu ustawodawczego (I 1919 r.), uchwalenia małej konstytucji (II 1919	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, wojna celna – zna daty reform rolnych (1920 r., 1925 r.) – identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrasygnata, getto ławkowe, <i>numerus clausus</i> , UNDO, OUN – omawia scenę polityczną II Rzeczypospolitej i, korzystając ze schematów oraz z innych źródeł,	Uczeń: – opisuje przebieg i ocenia skutki polityczne pierwszych wyborów prezydenckich dla państwa polskiego

	<p>Gabriela Narutowicza – reformy Władysława Grabskiego i reforma rolna – mniejszości narodowe w II Rzeczypospolitej – charakterystyka rządów parlamentarnych (1919–1926)</p>	<p>Dmowskiego – przedstawia założenia ustrojowe konstytucji marcowej</p>	<p>r.), wyborów pierwszego prezydenta II Rzeczypospolitej (XII 1922 r.), reformy walutowej (1923 r.) – identyfikuje postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego – omawia rolę sejmu, rządu i prezydenta w konstytucji marcowej – przedstawia zakres praw obywatelskich zapisanych w konstytucji marcowej – podaje cele i skutki reform Władysława Grabskiego</p>	<p>– opisuje uprawnienia Naczelnika Państwa Polskiego – wymienia zasady ustrojowe małej konstytucji – przedstawia założenia oraz przebieg reformy rolnej – charakteryzuje z wykorzystaniem źródeł statystycznych oraz kartograficznych podział narodowościowy i wyznaniowy ludności II Rzeczypospolitej</p>	<p>analizuje jej przemiany w latach 1919–1926 – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926</p>	
--	---	--	---	---	--	--

<p>5. Zamach majowy i rządy sanacji</p>	<p>– kryzys rządów parlamentarnych – przyczyny i przebieg zamachu majowego – nowela sierpniowa i konstytucja kwietniowa – rządy sanacyjne za życia Piłsudskiego – próby konsolidacji opozycji, utworzenie Centrolewu, kongres krakowski – represyjna polityka obozu sanacyjnego wobec opozycji politycznej, wybory i proces brzeski, Bereza Kartuska – walka o władzę w obozie sanacji po śmierci</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja, konstytucja kwietniowa – zna daty: rozpoczęcia przewrotu majowego (12 V 1926 r.), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935 r.) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – charakteryzuje najważniejsze założenia konstytucji kwietniowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: partyjniactwo, piłsudczycy, nowe sierpniowe – zna daty: wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (VI 1926 r.), przyjęcia nowel sierpniowych (2 VIII 1926 r.) – identyfikuje postacie: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Józefa Becka – podaje główne przyczyny zamachu majowego i opisuje jego bezpośrednie skutki – wymienia zmiany w konstytucji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalny Inspektor Sił Zbrojnych (GISZ), Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR), Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, grupa pułkowników, grupa zamkowa – zna daty: powstania BBWR (1928 r.), powstania Centrolewu (1930 r.), wyborów brzeskich (1930 r.), procesu brzeskiego (1932 r.) – identyfikuje postacie: Kazimierza Bartla, Walerego Sławka – przedstawia</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Obóz Zjednoczenia Narodowego, Front Morges, Stronnictwo Pracy, ONR-Falanga – identyfikuje postać Władysława Sikorskiego – prezentuje główne ugrupowania opozycyjne w czasach rządów sanacji</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Bronisława Pierackiego, Adama Koca – ocenia wydarzenia zamachu majowego oraz rządy sanacji na tle sytuacji politycznej w Europie</p>
---	---	--	--	--	--	---

	<p>Piłsudskiego – polski autorytaryzm na tle europejskim</p>		<p>kwietniowej w stosunku do konstytucji marcowej</p>	<p>poglądy Józefa Piłsudskiego dotyczące polityki wewnętrznej i ustroju Polski – opisuje przebieg zamachu majowego – charakteryzuje znaczenie zmian ustrojowych w sierpniu 1926 r. – analizuje okoliczności wprowadzenia konstytucji kwietniowej z 1935 r. – porównuje zakres władzy prezydenta w konstytucji marcowej i kwietniowej – prezentuje przykłady łamania zasad demokracji w czasach rządów sanacji</p>		
6. Kultura	– szkolnictwo w II	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>i gospodarka II Rzeczypospolitej</p>	<p>Rzeczypospolitej – kultura i nauka w II RP – gospodarka odrodzonej Polski i jej główne problemy – inwestycje przemysłowe i osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej (reformy Eugeniusza Kwiatkowskiego – budowa Gdyni i Centralnego Okręgu Przemysłowego)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i B, Centralny Okręg Przemysłowy – wskazuje na mapie obszar Polski A i B – wymienia najważniejsze osiągnięcia II Rzeczypospolitej w dziedzinie oświaty, gospodarki i kultury</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: powszechny obowiązek szkolny - zna datę rozpoczęcia budowy portu w Gdyni (1920 r.) – wskazuje na mapie zasięg Centralnego Okręgu Przemysłowego – identyfikuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego – charakteryzuje stan szkolnictwa w II Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze nurty w kulturze i sztuce obecne w środowisku polskich artystów w okresie międzywojennym – wymienia czynniki wpływające na</p>	<p>– zna daty: reform oświatowych w II Rzeczypospolitej (1924 r., 1932 r.), budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (1937 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Grabskiego, Janusza Jędrzejewicza, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta, Juliana Tuwima, Witolda Gombrowicza, Brunona Schulza – wskazuje na mapie okręgi przemysłowe Polski (poza COP) – ocenia reformy Stanisława Grabskiego i</p>	<p>– identyfikuje postacie: Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Antoniego Słonimskiego, Eugeniusza Bodo, Poli Negri, Karola Szymanowskiego, Stanisława Ignacego Witkiewicza, Wojciecha Kossaka, Leona Wyczółkowskiego – omawia na przykładach uczonych i twórców dokonania polskiej nauki i kultury okresu międzywojennego w dziedzinach: matematyki, filozofii, socjologii, literatury, malarstwa, architektury, muzyki, teatru i</p>	<p>– identyfikuje postacie: Stefana Banacha, Romana Ingardena, Floriana Znanieckiego, Jana Lechonia, Kazimierza Wierzyńskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Brunona Jasińskiego, Juliusza Osterwy, Tadeusza Wendy – porównuje sytuację ekonomiczną Polski z innymi regionami Europy i świata, uwzględniając okoliczności kryzysu gospodarczego w 1923 r. i 1929 r.</p>
---	---	---	---	---	--	--

			<p>utrudnienia rozwoju gospodarczego II Rzeczypospolitej – przedstawia główne założenia reform Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	<p>Janusza Jędrzejewicza – opisuje wiodące nurty w polskiej kulturze i sztuce – korzystając z różnych źródeł, dokonuje bilansu osiągnięć gospodarczych II Rzeczypospolitej</p>	<p>kinematografii – ocenia realizację reform Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	
<p>7. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej</p>	<p>– sytuacja międzynarodowa II Rzeczypospolitej – układy w Rapallo i Locarno – polityka zagraniczna Piłsudskiego – polityka równowagi i „równych odległości”</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: polityka równowagi – wskazuje na mapie sąsiadów II Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze cechy polskiej polityki zagranicznej w latach 1919–1939</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna prewencyjna – zna daty: polsko-francuskiego układu sojuszniczego (II 1921 r.), traktatu o nieagresji z ZSRR (1932 r.), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934 r.) – identyfikuje postać Józefa Becka</p>	<p>Uczeń: – zna daty: układu z Rumunią (III 1921 r.), układu w Rapallo (1922 r.), konferencji w Locarno (1925 r.) – przedstawia relacje Polski z sąsiadami na tle sytuacji międzynarodowej – omawia wpływ decyzji konferencji międzynarodowych na geopolityczne położenie Polski – omawia koncepcję polityki</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Międzymorze – ocenia politykę równowagi prowadzoną przez Józefa Piłsudskiego i jego współpracowników w – wyjaśnia genezę konfliktów Polski z Litwą i Czechosłowacją</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: polityka prometejska – identyfikuje postacie: Tadeusza HołóWKi, Hansa von Moltkego - ocenia skutki polityki prometejskiej i koncepcji Międzymorza dla stosunków Polski z sąsiadami</p>

			– charakteryzuje relacje Polski z Niemcami oraz ZSRR w okresie międzywojennym	zagranicznej Józefa Piłsudskiego		
8. Polska w przededniu II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcie Zaolzia – relacje polsko-litewskie – niemieckie żądania wobec Polski w latach 1938–1939 – zacieśnienie współpracy z Wielką Brytanią i Francją – pakt Ribbentrop-Mołotow – sojusz z Wielką Brytanią – aktywizacja polskiego społeczeństwa w przededniu wojny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: pakt Ribbentrop-Mołotow – zna datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939 r.) – charakteryzuje postanowienia paktu Ribbentrop-Mołotow – wymienia sojuszników Polski w przededniu II wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: sojusz gwarancyjny, „korytarz eksterytorialny” – zna datę podpisania sojuszu polsko-brytyjskiego (25 VIII 1939 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Becka, Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – przedstawia główne założenia polskiej polityki zagranicznej za czasów ministra 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938 r.) – identyfikuje postać Józefa Lipskiego – podaje w kolejności chronologicznej najważniejsze wydarzenia polityki zagranicznej Polski w latach 1938–1939 – ocenia znaczenie paktu Ribbentrop-Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Fundusz Obrony Narodowej, Fundusz Obrony Morskiej – zna datę incydentu granicznego między Polską a Litwą (1938 r.) – ocenia stan uzbrojenia polskiej armii w 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przykłady darowizn polskiego społeczeństwa na rzecz wzmocnienia obronności kraju przed II wojną światową

			Józefa Becka – wyjaśnia źródła napięć między Polską a jej sąsiadami			
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II						
ROZDZIAŁ III: II WOJNA ŚWIATOWA						
1. Kampania polska	– prowokacje niemieckie i pierwsze strzały – bitwa graniczna – bitwa nad Bzurą – wypowiedzenie wojny Niemcom przez Wielką Brytanię i Francję („dziwna wojna” na Zachodzie) – przebieg kampanii polskiej – wkroczenie wojsk sowieckich na ziemię II Rzeczypospolitej – ewakuacja władz polskich do Rumunii	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna błyskawiczna (blitzkrieg) – zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939 r.), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina – opisuje etapy wojny obronnej Polski	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „Fall Weiss”, bitwa graniczna, „dziwna wojna”, internowanie – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939 r.), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939 r.), kapitulacji Warszawy (28 IX 1939 r.) – identyfikuje postacie: Henryka	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „polskie Termopile”, Korpus Ochrony Pogranicza (KOP) – zna daty: bitwy pod Mokrą (1 IX 1939 r.), bitwy pod Wizną (8-10 IX 1939 r.), bitwy nad Bzurą (9-22 IX 1939 r.), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939 r.), kapitulacji Helu (2 X 1939 r.), bitwy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, Grupy Specjalne (Einsatzgruppen) – identyfikuje postacie: Heinza Guderiana, Tadeusza Kutrzeby, Władysława Bortnowskiego, Juliusza Rómmla – prezentuje założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji wobec konfliktu polsko-	Uczeń: – identyfikuje postacie: Franciszka Dąbrowskiego, Władysława Langnera, Józefa Unruga – ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.

	<p>– obrona i kapitulacja Warszawy, zakończenie walk – straty ludności</p>		<p>Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i radzieckiej – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r. – przedstawia przykłady zbrodni wojennych dokonanych w czasie wojny obronnej Polski</p>	<p>pod Kockiem (5 X 1939 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy – omawia wkroczenie wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop-Mołotow – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii</p>	<p>niemieckiego – korzystając z różnych źródeł, przedstawia stosunek sił ZSRR, Niemiec i Polski</p>	
--	--	--	--	--	---	--

				polskiej		
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina	<ul style="list-style-type: none"> – ekspansja Związku Radzieckiego (wojna zimowa, aneksja państw bałtyckich i Besarabii) – napaść III Rzeszy na Danię i Norwegię – ofensywa niemiecka w Europie Zachodniej – klęska Francji – okupacja Francji, powstanie państwa Vichy, utworzenie Komitetu Wolnej Francji gen. Charles’a de Gaulle’a – bitwa o Anglię – wojna na Bałkanach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Anglię, kolaboracja – zna daty: ataku III Rzeszy na Francję (maj 1940 r.), bitwy o Anglię (VII–X 1940 r.) – omawia znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Linia Maginota – zna datę napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940 r.), wypowiedzenia przez Włochy wojny Francji i Wielkiej Brytanii (10 V 1940 r.) – identyfikuje postać Winstona Churchilla – wskazuje na mapie kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej – charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 – przedstawia najważniejsze działania wojenne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, „Fall Gelb”, państwo marionetkowe, państwo Vichy, operacja „Lew morski”, RAF – zna daty: wojny radziecko-fińskiej (XI 1939 r.–III 1940 r.), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRR (VI 1940 r.), zawieszenia broni w Compiègne (22 VI 1940 r.), ataku Włoch na Grecję (X 1940 r.), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941 r.) – identyfikuje postacie: Charles’a de Gaulle’a, Hermanna Göringa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Komitet Wolnej Francji, Niezależne Państwo Chorwackie, ustasze – zna datę ewakuacji wojsk alianckich z Dunkierki (V–VI 1940 r.) – identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – omawia sposób przejścia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRR w 1940 r. – opisuje przebieg bitwy o Anglię, uwzględniając uzbrojenie obu stron konfliktu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Mannerheima, Spitfire, Messerschmitt – identyfikuje postacie: Carla Gustafa Mannerheima, Ante Pavelicia – wyjaśnia znaczenie zawarcia zawieszenia broni w Compiègne w czerwcu 1940 r. – prezentuje okoliczności zniszczenia francuskiej morskiej floty wojennej w 1940 r. – ocenia sytuację polityczną w Europie w 1941 r.

			<p>w Europie z lat 1939–1941</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia główne przyczyny pokonania Francji przez armię niemiecką w 1940 r. – wymienia sojuszników państw osi, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia ekspansję ZSRR w latach 1939–1941 – opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941 – omawia sytuację militarną i polityczną Wielkiej Brytanii i krajów demokratycznych po klęsce Francji w 1940 r. 	<p>oraz sytuację ludności cywilnej Londynu</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sytuację na Bałkanach w latach 1939–1941 	
3. Wojna Niemiec z ZSRR	<ul style="list-style-type: none"> – plan „Barbarossa” i wybuch wojny niemiecko-radzieckiej – wielka wojna ojczyźniana, sukcesy Niemców do grudnia 1941 r. – obrona Leningradu – bitwa pod Stalingradem – bitwa na Łuku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Barbarossa” – zna datę agresji Niemiec na ZSRR (22 VI 1941 r.) – przedstawia etapy wojny niemiecko-radzieckiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: wielka wojna ojczyźniana – zna daty: bitwy pod Moskwą (XI–XII 1941 r.), bitwy pod Stalingradem (XII 1942 r. – II 1943 r.) – identyfikuje postać Georgija Żukowa – wskazuje na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: blokada Leningradu, lend-lease act – zna daty: objęcia ZSRR pomocą w ramach lend-lease act (VII 1941 r.), blokady Leningradu (1941–1944), bitwy na Łuku Kurskim (VII–VIII 1943 r.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „droga życia”, operacja „Cytadela”, Waffen SS „Galizien” – identyfikuje postać Fridericha von Paulusa – wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Katusza, T 34, Tygrys, Pantera, „pepesza”, Ił-2 – identyfikuje postać Richarda Sorgego – opisuje potencjał wojenny stron konfliktu, ich taktykę oraz uzbrojenie

	<p>Kurskim – stosunek ludności cywilnej na terenach zajmowanych przez III Rzeszę do niemieckiego okupanta</p>		<p>mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRR: pod Moskwą i pod Stalingradem – przedstawia uwarunkowania prowadzenia działań wojennych na terenie ZSRR – charakteryzuje stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców</p>	<p>– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRR: blokadę Leningradu i bitwę na Łuku Kurskim – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – analizuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRR</p>	<p>militarnej przez ZSRR</p>	
<p>4. Polityka okupacyjna Niemiec</p>	<p>– założenia polityki rasowej III Rzeszy – polityka niemiecka wobec Żydów – Holokaust – postawy ludności wobec Holokaustu – ruch oporu w krajach</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obozy koncentracyjne – przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: polityka rasowa, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, gwiazda Dawida, obozy pracy, obozy śmierci,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), „Szoah”, szmalcownicy, – identyfikuje postać Jana Karskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalny Plan Wschodni, Babi Jar, „Żegota”, Żydowska Organizacja Bojowa, rodzina Ulmów, Jedwabne,</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Juliana Grobelnego, Draży Mihailowicia – podaje przykłady i ocenia postawy Polaków wobec Holokaustu</p>

	<p>okupowanych – kolaboracja z okupantem niemieckim – zbrodnie hitlerowskie w okupowanych krajach</p>	<p>realizacji</p>	<p>komory gazowe – zna daty: konferencji w Wannsee (1942 r.), powstania w getcie warszawskim (IV 1943 r.) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Adolfa Eichmanna, Janusza Korczaka – przedstawia wpływ hitlerowskiej polityki rasowej i narodowościową na postawy ludności okupowanej Europy – korzystając z różnych źródeł, omawia bilans Holokaustu</p>	<p>– wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie i na ziemiach polskich – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność terenów okupowanych niosła pomoc Żydom – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu</p>	<p>Ponary, Résistance, tzw. bitwa o szynę, czetnicy – identyfikuje postacie: Josipa Broza-Tita, Władysława Bartoszewskiego – porównuje sytuację ludności na terytoriach podbitych przez Niemców</p>	
<p>5. Wojna poza Europą</p>	<p>– imperialne plany Włochów, walki w Afryce – koniec walk w</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: wojna</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Afrika</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot,</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – opisuje taktykę i uzbrojenie stron konfliktu w Afryce,</p>

	<p>Afryce – wojna na Atlantyku w latach 1941–1943 – atak Japończyków na Pearl Harbor i znaczenie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny – ofensywa Japonii w Azji – zmagania na Pacyfiku w latach 1941–1943</p>	<p>na Pacyfiku – zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941 r.) – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta – wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne</p>	<p>Korps, bitwa o Atlantyck, pakt trzech, wilcze stada – zna daty: podpisania paktu trzech (IX 1940 r.), oblężenia Tobruku (IV–XI 1941 r.), bitwy pod El-Alamejn (X-XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942 r.) – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie poszczególnych rejonów, będących teatrem wojny</p>	<p>lotniskowiec – zna daty: ataku Włoch na Egipt (IX 1940 r.), lądowania wojsk niemieckich w Afryce (II 1941 r.), kapitulacji wojsk włoskich i niemieckich w Afryce (V 1943 r.), bitwy na Morzu Koralowym (V 1942 r.) – identyfikuje postacie: Erwina Rommla, Dwighta Davida Eisenhowera – omawia przebieg walk w Afryce i Azji – omawia działania wojenne na morzach i oceanach</p>	<p>operacja „Torch”, operacja „Tora! Tora! Tora!” – zna daty: zajęcia Azji Południowo-Wschodniej przez Japonię (1942 r.), walk o Guadalcanal (VIII 1942 r.–II 1943 r.) – identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego, Karla Dönitza, Isoroku Yamamoto – wymienia i ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny</p>	<p>Azji oraz na morzach i oceanach</p>
6. Droga do zwycięstwa	<p>– powstanie Wielkiej Koalicji – konferencje Wielkiej Trójki</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: linia</p>	<p>Uczeń: – opisuje strategię oraz uzbrojenie stron konfliktu</p>

	<p>w Teheranie i Jałcie – desant aliantów na Sycylii i we Włoszech – ofensywa radziecka od 1944 do początku 1945 r. – desant w Normandii – droga do Berlina i kapitulacja Niemiec – ofensywa USA na Dalekim Wschodzie w 1945 r. – atak atomowy na Hiroszimę i Nagasaki, kapitulacja Japonii</p>	<p>Karta atlantycka, wielka koalicja, porządek jałtański – zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (14 VIII 1941 r.), konferencji jałtańskiej (4–11 II 1945 r.), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8 V 1945 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla – wyjaśnia genezę powstania i cele Wielkiej Koalicji</p>	<p>bezwarunkowa kapitulacja, konferencja w Teheranie, Wielka Trójka, operacja „Overlord”, taktyka „żabich skoków”, kamikadze – zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943 r.), operacji Overlord (6 VI 1944 r.), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (6 i 9 VIII 1945 r.), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945 r.) – określa decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki</p>	<p>konferencja w Casablance, naloty dywanowe, operacja „Market Garden”, linia Gustawa, Wał Pomorski – zna daty: konferencji w Casablance (I 1943 r.), upadku rządu B. Mussoliniego (VII 1943 r.), ofensyw Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 r. i I 1945 r.), bitwy na Morzu Filipińskim (VI 1944 r.), kontrofensywy niemieckiej w Ardenach (XII 1944 r.), operacji berlińskiej (IV 1945 r.), zdobycia Berlina (2 V 1945 r.) – opisuje działania</p>	<p>Gotów, marines – zna daty: zawieszenia broni na froncie włoskim (IX 1943 r.), bitwy o Leyte (X 1944 r.), spotkania wojsk amerykańskich i radzieckich w Torgau (IV 1945 r.) – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, George’a Pattona, Douglasa MacArthura, Alfreda Jodla, Wilhelma Keitela, Pietra Badoglia, Hirohito – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii</p>	
--	---	---	---	---	--	--

			– przedstawia przełomowe bitwy II wojny światowej w Europie w latach 1943–1945 i lokalizuje je na mapie	na froncie wschodnim, zachodnim i na Pacyfiku w latach 1944–1945 – charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III						
ROZDZIAŁ IV: POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ						
1. Okupowana Polska	– podział administracyjny ziem polskich przez okupantów – współpraca niemiecko-radziecka od IX 1939 r. – polityka III Rzeszy wobec Polaków (eksterminacja elity narodowej, zbrodnie dokonywane za wkraczającą armią niemiecką,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, deportacja, sowietyzacja – wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i radziecką – charakteryzuje główne cele niemieckiej i radzieckiej polityki	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: układ o granicach i przyjaźni, łapanka, volkslista, akcja AB – zna daty podpisania układu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939 r.), akcji AB (V–VI 1940 r.), zbrodni katyńskiej (IV–V 1940 r.) – wskazuje na	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „gadinówka”, Sonderaktion „Krakau”, „granatowa policja”, referendum, paszportyzacja – zna daty: Sonderaktion „Krakau” (XI 1939 r.), paszportyzacji (1940 r.), deportacji	Uczeń: – identyfikuje postać Wandy Wasilewskiej – przedstawia przyczyny deportacji Polaków w głąb ZSRR	Uczeń: – podaje nazwiska zasłużonych osób, które stały się ofiarami terroru niemieckiego i radzieckiego

	wysiedlenia, wywózki do pracy w Niemczech) – polityka ZSRR wobec Polaków – deportacje ludności polskiej w głąb ZSRR – zbrodnia katyńska	okupacyjnej	mapie miejsca: masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRR – podaje przykłady terroru radzieckiego i niemieckiego – omawia przebieg zbrodni katyńskiej	Polaków w głąb ZSRR (II, IV i VI 1940 r. oraz V/VI 1941 r.) – identyfikuje postać Hansa Franka – porównuje niemiecką i radziecką politykę okupacyjną wobec społeczeństwa polskiego – opisuje warunki transportu i życia deportowanych		
2. Władze polskie podczas II wojny światowej	– polski rząd na emigracji – Polskie Państwo Podziemne – polityczne podziały ruchu oporu – układ Sikorski–Majski – ujawnienie zbrodni katyńskiej, zerwanie przez ZSRR stosunków z	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, Polskie Państwo Podziemne – identyfikuje postać Władysława Sikorskiego – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Delegat Rządu RP na Kraj, Armia Krajowa (AK), Rada Jedności Narodowej (RJN), partyzantka, sabotaż, dywersja, układ Sikorski-Majski, armia Andersa, sprawa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: oddział Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), cichociemni, Kedyw, Polska Partia Robotnicza (PPR), Krajowa Rada Narodowa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Narodowa RP, BIP, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”, Polityczny Komitet Porozumiewawczy (PKP), Grupa Inicjatywna,	Uczeń: – identyfikuje postacie: Pawła Findera, Marcellego Nowotki, Zygmunta Berlinga, Bolesława Bieruta, Franza Kutschery – wielostronnie, z uwzględnieniem sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej, prezentuje

	<p> rządem polskim – katastrofa gibraltarska, objęcie funkcji premiera przez Stanisława Mikołajczyka – powołanie polskich władz komunistycznych w ZSRR </p>	<p>Podziemnego</p>	<p> katyńska, katastrofa gibraltarska – zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939 r.), układu Sikorski–Majski (30 VII 1941 r.), powstania AK (II 1942 r.), powstania RJN (I 1944 r.), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRR (25 IV 1943 r.), katastrofy gibraltarskiej (4 VII 1943 r.) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka – przedstawia okoliczności powstania </p>	<p> (KRN), Armia Ludowa (AL) – zna daty: powstania ZWZ (XI 1939 r.), powstania PPR (I 1942 r.), powstania KRN (XII 1943 r./I 1944 r.) – identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego, Stefana Grota-Roweckiego, Tadeusza Komorowskiego-Bora, Kazimierza Sosnkowskiego – charakteryzuje najważniejsze akcje ZWZ, przekształconego w AK – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRR Armii Polskiej gen. Władysława Andersa – opisuje </p>	<p> Związek Patriotów Polskich (ZPP) – zna datę powstania ZPP (III 1943 r.) – identyfikuje postacie: Augusta Emila Fieldorfa, Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, Cyryła Ratajskiego, Franza Kutschery – ocenia politykę Sikorskiego wobec ZSRR oraz politykę Wielkiej Trójki wobec sprawy polskiej </p>	<p>działalność polskiego rządu emigracyjnego</p>
--	---	--------------------	--	--	--	--

			<p>polskiego rządu emigracyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia założenia układu Sikorski–Majski – wyjaśnia okoliczności i przyczyny zerwania przez ZSRR stosunków dyplomatycznych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie 	<p>polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia tworzące się w ZSRR i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych – charakteryzuje postawę polskich komunistów w czasie II wojny światowej 		
<p>3. Społeczeństwo polskie pod okupacją</p>	<ul style="list-style-type: none"> – walka okupantów z polskością i rabunek dzieci – zagłada polskich Żydów – społeczeństwo polskie pod okupacją niemiecką – postawy ludności wobec okupantów – konflikty etniczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: zsyłki – porównuje cele oraz metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Sprawiedliwy wśród Narodów Świata – zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (19 IV 1943 r.), rzezi wołyńskiej (1943 r.) – identyfikuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia znaczenie terminu: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA) – zna daty: powstania UPA (1942 r.), październik 1939 r., marzec 1940 r., listopad 1942 r., 17 marca 1942 r., IV–V 1943 r., lipiec 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Szmula Zygielbojma, Jürgena Stroopa – porównuje sytuację i postawę narodu polskiego wobec okupantów z sytuacją i postawami innych europejskich narodów wobec okupantów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia stosunek państw zachodnich do Holokaustu

	na Kresach Wschodnich (konflikt na Wołyniu)		postacie: Marka Edelmana, Ireny Sendlerowej – analizuje straty ludności żydowskiej na ziemiach polskich na podstawie różnych źródeł – opisuje walkę z polskością prowadzoną przez obu okupantów – przedstawia politykę okupanta wobec narodu żydowskiego	1943 r. – wskazuje na mapie miejsca niemieckich obozów koncentracyjnych i obozów śmierci na ziemiach polskich – opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim – przedstawia metody eksterminacji narodu żydowskiego – opisuje przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego na Kresach Wschodnich		
4. Powstanie warszawskie	– plan „Burza” i przyczyny powstania warszawskiego – wybuch powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: godzina „W” – zna datę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: plan „Burza”, zrzuty – identyfikuje	Uczeń: – identyfikuje postać Antoniego Chruściela-Montera – omawia sposób	Uczeń: – identyfikuje postacie: Augusta Emila Fieldorfa, Ericha von dem Bacha-	Uczeń: – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania,

	<ul style="list-style-type: none"> – przebieg i zakończenie walk powstańczych – polityka Wielkiej Trójki wobec powstania – skutki powstania – ocena powstania 	<p>powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego 	<p>postać Tadeusza Komorowskiego-Bora</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegał plan „Burza” – opisuje przebieg walk powstańczych 	<p>traktowania jeńców i ludności cywilnej przez obie strony konfliktu</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego 	<p>Zelewskiego, Ludwiga Fischera</p> <ul style="list-style-type: none"> – korzystając z różnych źródeł, objaśnia dysproporcje w uzbrojeniu powstańców i wojsk niemieckich 	<p>uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną</p>
<p>5. Polacy w koalicji anty-hitlerowskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – początki Polskich Sił Zbrojnych – walki o Narwik – polscy lotnicy w bitwie o Anglię – rozbudowa Polskich Sił Zbrojnych – armia Andersa – walki w Afryce – Polacy podczas walk we Włoszech i Francji oraz Belgii, Holandii i Niemczech – działania Polskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Wojsko Polskie w ZSRR – wymienia miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku, Monte Cassino, Arnhem) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Armia Polska w ZSRR – zna daty: walk o Narvik (1940 r.), walk o Tobruk (1941 r.), walk o Monte Cassino (V 1944 r.), bitwy pod Lenino (X 1943 r.) – identyfikuje postać Władysława Andersa – wymienia polskie formacje wojskowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: podpisania umowy o powstaniu armii polskiej w ZSRR (VIII 1941 r.), ewakuacji armii gen. W. Andersa z ZSRR (1942 r.), powstania armii gen. Z. Berlinga w ZSRR (V 1943 r.), bitwy pod Falaise (V 1944 r.), udziału wojsk polskich w operacji Market-Garden (IX 1944 r.) – identyfikuje postacie: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę: zdobycia Bolonii (IV 1945 r.) – identyfikuje postacie: Michała Roli-Żymierskiego, Karola Świerczewskiego – opisuje problemy i sukcesy polskich formacji wojskowych w kontekście sytuacji polityczno-militarnej podczas II wojny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kadrę dowódczą Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz Wojska Polskiego

	Marynarki Wojennej – powstanie w ZSRR załóżków Wojska Polskiego oraz jego działania zbrojne		uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej	Stanisława Maczka, Władysława Kopańskiego, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga – opisuje szlak bojowy polskich jednostek wojsko- wych walczących na lądzie, na morzu i w powietrzu na wszystkich frontach II wojny światowej	światowej – ocenia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV						
ROZDZIAŁ V: POLSKA I ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ						
1. Nowy podział świata	– konferencja w Poczdami – reparacje powojenne – bilans wojny – traktaty pokoju z Bułgarią, Włochami, Rumunią, Węgrami i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: strefa okupacyjna, Organizacja Narodów Zjednoczonych – zna datę: konferencji założycielskiej ONZ	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: reparacje, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Karta Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy – zna daty: przejęcia władzy przez reżimy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej	Uczeń: – wyjaśnia przyczyny zmiękczenia dawnych mocarstw: Wielkiej Brytanii i Francji, odwołując się do ich sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej

	<p>Finlandią – powstanie ONZ – ekspansja komunizmu w Europie, żelazna kurtyna – reakcja Zachodu na powojenną ekspansję komunizmu (doktryna Trumana, plan Marshalla, powstanie NATO) – zmierch dawnych mocarstw: Francji i Wielkiej Brytanii – mocarstwowa pozycja USA i ZSRR na arenie międzynarodowej</p>	<p>(IV 1945 r.), konferencji poczdamskiej (VII-VIII 1945 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana – wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie – przedstawia cele ONZ</p>	<p>Powszechna deklaracja praw człowieka, „żelazna kurtyna”, doktryna Trumana, plan Marshalla (Europejski Plan Odbudowy), Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), zimna wojna – zna daty: ogłoszenia doktryny Trumana (III 1947 r.), ogłoszenia Planu Marshalla (VI 1947 r.), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948 r.), powstania NATO (IV 1949 r.) – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Clementa Attlee,</p>	<p>komunistyczne w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej (1944-1848), podpisania Karty narodów Zjednoczonych (VI 1945 r.), przemówienia W. Churchilla w Fulton (III 1946 r.), podpisania traktatów pokojowych z sojusznikami III Rzeszy (II 1947 r.) – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po II wojnie światowej – przedstawia długofalowe skutki II wojny światowej – wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRR</p>	<p>(OEEC) – zna datę powołania Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej (1951 r.) – identyfikuje postać Klementa Gottwalda – charakteryzuje zasady podziału reparacji niemieckich pomiędzy aliantów – ocenia rolę doktryny Trumana i planu Marshalla w dziejach świata – ocenia znaczenie powstania ONZ i NATO</p>	
--	--	--	---	--	--	--

			<p>George'a Marshalla</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni (żelazną kurtynę) – przedstawia bilans II wojny światowej odnośnie strat ludności i zniszczeń – omawia strukturę ONZ i jej działalność w okresie powojennym – omawia genezę powstania NATO 	<p>w powojennym świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia proces ekspansji komunizmu w Europie – wielostronnie prezentuje przyczyny i przejawy zimnej wojny 		
<p>2. Początki władzy komunistów w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Manifest PKWN i powołanie Rządu Tymczasowego – ustalenie nowych granic Polski – utworzenie Tymczasowego Rządu Jedności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Manifest PKWN, Ziemie Odzyskane, referendum ludowe – zna daty: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), Kresy Wschodnie, linia Curzona, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), Milicja Obywatelska (MO) – zna daty: powstania Rządu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Wolność i Niezawisłość (WiN), Blok Demokratyczny, Testament Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu

	<p>Narodowej – przesiedlenia ludności, akcja „Wisła” – walka z opozycją i podziemiem niepodległościow ym – referendum z 1946 r. – sfałszowane wybory w styczniu 1947 r. i ich konsekwencje</p>	<p>ogłoszenia Manifestu PKWN (22 VII 1944 r.), referendum ludowego (30 VI 1946 r.) – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów</p>	<p>repatrianci, akcja „Wisła”, proces szesnastu, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) – zna daty: akcji „Wisła”(1947 r.), procesu szesnastu (VI 1945 r.), powstania TRJN (VI 1945 r.), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (I 1947 r.) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta – wskazuje na mapie kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich – przedstawia</p>	<p>Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej (XII 1944r.), porozumienia o granicy polsko- radzieckiej (VII 1944 r.), rozwiązania AK (I 1945 r.), pogromu kieleckiego (1946 r.) – identyfikuje postacie: Edwarda Osóbki- -Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – charakteryzuje sytuację polityczną w Polsce w latach 1944-1947</p>	<p>Walczącej, Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) – identyfikuje postacie: Jana Stanisława Jankowskiego, Zygmunta Szendzielorza, Józefa Kurasia – przedstawia uwarunkowania polityczne, społeczne i ekonomiczne różnych postawy Polaków wobec nowych władz</p>	
--	--	--	--	--	--	--

			<p>przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej</p> <p>– opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce</p>	<p>– podaje przejawy zależności powojennej Polski od ZSRR</p>		
<p>3. Odbudowa powojenna</p>	<p>– odbudowa zniszczeń wojennych</p> <p>– reforma rolna</p> <p>– nacjonalizacja przemysłu i próba kolektywizacji</p> <p>– „bitwa o handel”</p> <p>– industrializacja kraju, gospodarka planowa (plan 3-letni, plan 6-letni)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu</p> <p>– zna datę: wydania dekretu o reformie rolnej (6 IX 1944 r.)</p> <p>– omawia założenia i skutki realizacji dekretów o reformie rolnej i nacjonalizacji przemysłu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kolektywizacja, PGR, gospodarka planowa</p> <p>– zna daty: ustawy o nacjonalizacji (I 1946 r.), planu 3-letniego (1947-1949), początków kolektywizacji rolnictwa (1949 r.), planu 6-letniego (1950-1955)</p> <p>– korzystając z różnych źródeł,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o handel, „wyścig pracy”</p> <p>– zna daty: tzw. bitwy o handel (1947 r.), przyjęcia ustawy o wymianie pieniędzy (1950 r.)</p> <p>– identyfikuje postać Hilarego Minca</p> <p>– określa społeczne i polityczne</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Centralny Urząd Planowania (CUP), Biuro Odbudowy Stolicy, Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy</p> <p>– wyjaśnia, jak przebiegała odbudowa Warszawy</p> <p>– ocenia skutki społeczne reform gospodarczych i gospodarki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego (PKPG)</p> <p>- omawia i ocenia rolę propagandy w forsowaniu reform społeczno-gospodarczych w powojennej Polsce</p>

			<p>przedstawia bilans polskich strat wojennych w gospodarce</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje założenia planów 3-letniego i 6-letniego – opisuje przebieg nacjonalizacji i kolektywizacji w Polsce 	<p>konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje efekty realizacji planów wieloletnich w sferze gospodarczej i społecznej – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRR 	planowej	
4. Polska w czasach stalinizmu	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie PZPR – podporządkowanie sceny politycznej komunistom – kult jednostki, sowietyzacja kultury, propaganda – stosunek władzy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) – zna datę przyjęcia konstytucji PRL 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, socrealizm – zna datę powstania PZPR (XII 1948 r.) – identyfikuje postacie: Józefa Cyrankiewicza, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), Związek Walki Młodych (ZWM) – identyfikuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Polsce (SP), Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL), Stronnictwo demokratyczne (SD), ruch księży patriotów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia metody sprawowania władzy w Polsce na początku lat 50.

	<p>do młodego pokolenia</p> <ul style="list-style-type: none"> – represje wobec podziemia niepodległościowego – walka władzy z Kościołem katolickim – zmiany ustrojowe w okresie stalinizmu – uchwalenie Konstytucji PRL 	<p>(1952 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Bolesława Bieruta – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim 	<p>Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia założenia konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje rozwój socrealizmu w Polsce – przytacza przykłady terroru w czasach stalinowskich 	<p>postacie: Jakuba Bermana, Hilarego Minca</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady świadczące o stalinizacji Polski – charakteryzuje stosunek komunistów do młodzieży – omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu 	<p>stowarzyszenie PAX</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę internowania kard. S. Wyszyńskiego (1953–1956) – identyfikuje postacie: Witolda Pileckiego, Czesława Kaczmarka, Bolesława Piaseckiego – opisuje system represji stalinowskich wobec Kościoła, podziemia niepodległościowego i opozycji wewnątrzpartyjnej 	
<p>5. Niemcy po II wojnie Światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powojenna polityka mocarstw wobec Niemiec – proces norymberski – blokada Berlina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: denazyfikacja, mur berliński – zna daty: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: demokratyzacja, proces norymberski, , 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: decentralizacja, Sojusznicza Rada Kontroli, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: dekartelizacja – identyfikuje postacie: Waltera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dokumenty frankfurckie, CDU, SPD

	<p>Zachodniego</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstanie RFN i NRD – powojenna okupacja Austrii – powstanie berlińskie w czerwcu 1953 r. – budowa muru berlińskiego 	<p>powstania RFN (IX 1949 r.) i NRD (X 1949 r.), budowy muru berlińskiego (1961 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie terytorium RFN i NRD – wyjaśnia genezę powstania dwóch państw niemieckich i omawia różnice między nimi 	<p>strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: procesu norymberskiego (XI 1945–X 1946 r.), powstania Bizonii (1947 r.), powstania Trizonii (1949 r.), blokady Berlina Zachodniego (VI 1948–V 1949 r.) – identyfikuje postać Konrada Adenauera – określa znaczenie procesu norymberskiego – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego 	<p>powstanie berlińskie</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: zakończenia okupacji Austrii (1955 r.), powstania berlińskiego (VI 1953 r.) – wskazuje na mapie podział Niemiec na strefy okupacyjne – przedstawia różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej i podaje odpowiednie przykłady – przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich na tle sytuacji międzynarodowej 	<p>Ulbrichta, Theodora Heussa, Ottona Grothewohla</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego – podaje przyczyny wybuchu powstania berlińskiego – wymienia najważniejsze wydarzenia dotyczące podziału powojennych Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sytuację Austrii w latach 1945–1955
6. Koniec stalinizmu	<ul style="list-style-type: none"> – ZSRR po II wojnie światowej – śmierć Józefa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wybuchu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Ilji

	<p>Stalina i skutki polityczne tego wydarzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> – XX Zjazd KPZR, odwilż w ZSRR – stosunki polityczne ZSRR z Jugosławią – Układ Warszawski – powstanie węgierskie z 1956 r. 	<p>terminów:</p> <p>destalinizacja, powstanie węgierskie</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę: powstania węgierskiego (X 1956 r.) – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemiany stosunków międzynarodowych na świecie w latach 50. XX w. 	<p>terminów:</p> <p>Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego (KPZR), odwilż, tajny referat Chruszczowa, Układ Warszawski</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: śmierci J. Stalina (5 III 1953 r.), powstania Układu Warszawskiego (1955 r.), XX zjazdu KPZR (II 1956 r.) – identyfikuje postać Nikity Chruszczowa – omawia przejawy odwilży w ZSRR – przedstawia najważniejsze tezy referatu Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia – omawia cele i 	<p>powstania węgierskiego (23 X 1956 r.), końca okresu odprężenia między Wschodem a Zachodem (1960 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Josipa Broza-Tita, Imre Nagya, Janosa Kádára – określa przyczyny sporu ZSRR z Jugosławią komunistycznego – charakteryzuje sposób sprawowania władzy i prowadzoną politykę przez Nikitę Chruszczowa – przedstawia genezę, przebieg i skutki powstania węgierskiego z 1956 r. – wymienia 	<p>terminu:</p> <p>żdanowszczyzna</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wystąpienia Węgier z Układu Warszawskiego (XI 1956 r.), wkroczenia Armii Czerwonej na Węgry (XI 1956 r.) – identyfikuje postacie: Andrieja Żdanowa, Ławrientija Berii – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina – ocenia doktrynę Układu Warszawskiego 	<p>Erenburga</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje propagandowe zabiegi władz partyjnych zastosowane dla uczczenia żałoby po śmierci Stalina w ZSRR i w krajach bloku
--	--	--	---	--	--	---

			zadania sojuszu państw bloku wschodniego przystępujących do Układu Warszawskiego	przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960		
7. Polski Październik	<ul style="list-style-type: none"> – wpływ śmierci Józefa Stalina na sytuację polityczną w Polsce – walka frakcji wewnątrz PZPR – Czerwiec '56 (wystąpienia robotników w Poznaniu) – objęcie funkcji I sekretarza KC PZPR przez Władysława Gomułkę – zakończenie odwilży w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, polski Październik – zna daty: poznańskiego Czerwca (VI 1956 r.), polskiego października (X 1956 r.) – identyfikuje postać Władysława Gomułki – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego października 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „polska droga do socjalizmu”, Służba Bezpieczeństwa – identyfikuje postać Józefa Cyrankiewicza – omawia przejawy odwilży w Polsce – przedstawia przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca – prezentuje okoliczności dojścia Władysława Gomułki do władzy – przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: bikiniarze, puławianie, natolińczycy – zna daty: wydarzeń poznańskich (28–30 VI 1956 r.), VIII Plenum KC PZPR (19–20 X 1956 r.), koniec odwilży w Polsce (1957 r.) – identyfikuje postać Konstantego Rokossowskiego – wymienia problemy władzy komunistycznej w Polsce w połowie lat 50. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Klub Krzywego Koła, Kluby Młodej Inteligencji – zna datę śmierci B. Bieruta (1956 r.) – identyfikuje postać Adama Ważyka – korzystając z tekstów źródłowych, ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich – porównuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Romana Strzałkowskiego – prezentuje poglądy natolińczyków oraz puławian na tle sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej w kraju

		w 1956 r.	stosunki między państwem a Kościołem katolickim w okresie odwilży – charakteryzuje zakończenia okresu odwilży w Polsce w kontekście ograniczenia wolności słowa	– wskazuje przejawy zmian kulturowych w Polsce w latach 50. XX w. – opisuje proces rywalizacji o wpływy między grupami partyjnymi w PZPR – wyjaśnia okoliczności zwołania VIII Plenum KC PZPR – omawia proces odwilży po dojściu W. Gomułki do władzy	przebieg i skutki wydarzenia poznańskiego Czerwca z powstaniem węgierskim z 1956 r.	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V						
ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W II POŁOWIE XX WIEKU						
1. Droga ku Wspólnej Europie	– rozwój integracji europejskiej – rozwój systemu demokratycznego w Europie Zachodniej – współpraca gospodarcza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Europejska, Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA),	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – zna datę	Uczeń: – zna daty: rewolucji goździków (1974 r.), końca dyktatury F. Franco w Hiszpanii (1975 r.) – identyfikuje postacie: Antonia

	<p>państw komunistycznych (RWPG)</p>	<p>Gospodarcza (EWG), Unia Europejska – zna daty: powstania EWWiS (1952 r.), podpisania traktatów rzymskich (1957 r.), powstania Unii Europejskiej (1993 r.) – podaje przyczyny integracji europejskiej</p>	<p>(Euroatom), Komisja Europejska, Parlament Europejski, układ z Schengen, traktat z Maastricht – zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1951 r.), podpisania układu w Schengen (1985 r.), zawarcia traktatu w Maastricht (1992 r.) – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Jeana Monneta, Konrada Adenauera, Alcida De Gasperiego, Roberta Schumana – wskazuje na mapie państwa należące do UE – przedstawia</p>	<p>Parlament Europejski, układ z Schengen, Trybunał Sprawiedliwości, Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG) – zna daty: powstania RWPG (1949 r.), powstania Trybunału Sprawiedliwości (1952 r.), powstania Rady Europy (1949 r.), powstania EFTA (1959 r.), powołania Parlamentu Europejskiego (1979 r.) – wskazuje na mapie państwa należące do RWPG i EFTA – omawia działalność</p>	<p>rozwiązania RWGP (1991 r.) – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej – podaje przykłady gospodarczej zależności krajów komunistycznych od ZSRR, określając jej konsekwencje</p>	<p>de Oliveiry Salazara. Juana Carlosa – wyjaśnia okoliczności obalenia ostatnich dyktatur europejskich</p>
--	--------------------------------------	---	---	---	--	--

			etapy tworzenia Unii Europejskiej	instytucji gospodarczych utworzonych po wojnie w Europie Zachodniej – opisuje rozwój systemu demokratycznego w Europie Zachodniej		
2. Daleki Wschód po II wojnie światowej	– wojna domowa w Chinach, powstanie ChRL – rozwój Japonii – wojna koreańska – konflikt wietnamski – rywalizacja radziecko-chińska po śmierci Stalina – dekolonizacja Indochin	Uczeń: – zna daty: wojny w Korei (1950–1953), wojny w Wietnamie (1957–1975) – wskazuje na mapie Koreę i Wietnam – omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja kulturalna, Wielki Skok, rewolucja kulturalna, „brudna wojna” – zna daty: początku realizacji Wielkiego Skoku (1958 r.), rewolucji kulturalnej (1966 r.), podziału Wietnamu (1954 r.) – identyfikuje	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Kuomintang, azjatyckie tygrysy, Vietcong, reedukacja – zna daty: powstania Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (1948 r.), powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949 r.), proklamowania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Czerwoni Khmerzy, Czerwona książeczka – zna daty: zajęcia Tybetu przez Chiny (1951 r.), dyktatury Czerwonych Khmerów (1975–1979) – identyfikuje postać Pol Pota – prezentuje, z	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Czerwona Gwardia, hunwejbini – ocenia następstwa procesu dekolonizacji, biorąc pod uwagę rolę ONZ

			<p>postacie: Mao Tse-tunga, Kim Ir Sena, Ho Chi Minha</p> <p>– opisuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej</p> <p>– podaje przykłady państw Dalekiego Wschodu współpracujących ze Stanami Zjednoczonymi</p> <p>– wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu</p>	<p>Republiki Chińskiej (1949 r.),</p> <p>proklamowania Wietnamskiej Republiki Ludowej (1975 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Czang Kaj-szeka, Douglasa MacArthura, Johna F. Kennedy’ego</p> <p>– opisuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki</p> <p>– opisuje proces dekolonizacji Indochin</p>	<p>uwzględnieniem zjawisk politycznych i ekonomicznych, politykę wielkich mocarstw w czasie zimnej wojny</p> <p>– przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw komunistycznych</p>	
3. Rozpad systemu kolonialnego	<p>– uzyskanie niepodległości przez Indie</p> <p>– konflikt</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: metoda</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Indyjski</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: wojny w Algierii (1954–1962)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: wojna w Biafrze</p>

	<p>indyjsko-pakistański</p> <p>– procesy dekolonizacyjne w Afryce (Rok Afryki)</p> <p>– problemy krajów Trzeciego Świata</p>	<p>dekolonizacja, Trzeci Świat</p> <p>– charakteryzuje problemy krajów Trzeciego Świata</p>	<p>tzw. biernego oporu, Rok Afryki, apartheid</p> <p>– zna datę Roku Afryki (1960 r.)</p> <p>– identyfikuje postacie: Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli</p> <p>– przedstawia przyczyny dekolonizacji</p> <p>– omawia etapy rozpadu systemu kolonialnego na świecie</p>	<p>Kongres Narodowy, Organizacja Jedności Afrykańskiej (OJA), Ruch Państw Niezaangażowanych (NAM)</p> <p>– zna daty: powstania Indii i Pakistanu (1947 r.), konferencji w Bandungu (1955 r.), utworzenia OJA (1963 r.)</p> <p>– opisuje proces dekolonizacji w Indiach i Afryce</p> <p>– podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego</p>	<p>– identyfikuje postać Charles’a de Gaulle’a</p> <p>– ocenia proces dekolonizacji</p>	<p>– charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce w dobie dekolonizacji i po 1960 r.</p>
<p>4. Konflikty na Bliskim Wschodzie</p>	<p>– powstanie Izraela</p> <p>– konflikt Izraela z państwami arabskimi</p> <p>– wojny sześciodniowa i</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, konflikt żydowsko-palestyński</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: syjonizm, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP),</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kibuc, szyici, sunniti, Kurdowie</p> <p>– zna daty:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Czarny Wrzesień, Mosad</p> <p>– ocenia rolę ONZ i mocarstw</p>

	<p>Jom Kippur – konflikt palestyński pod koniec XX w. – rewolucja islamska w Iranie, wojna iracko-irańska – wojny w Zatoce Perskiej – problem kurdyjski</p>	<p>– wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu – podaje przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego</p>	<p>Pustynna burza – zna daty: powstania Izraela (1948 r.), wojny sześciodniowej (1967 r.), wojny Jom Kippur (1973 r.), porozumienia w Camp David (1978 r.) – identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata – wskazuje na mapie rejon Zatoki Perskiej – opisuje przebieg konfliktów izraelsko-arabskich</p>	<p>intifada, muzułmańscy fundamentaliści, rewolucja islamska – zna daty: wydania deklaracji Balfoura (1917 r.), rezolucji ONZ o utworzeniu państwa żydowskiego i palestyńskiego (1947 r.), wojny izraelsko-egipskiej (X 1956 r.), powstania OWP (1964 r.), rewolucji islamskiej w Iranie (1979 r.), wybuchu intifady (1987 r.), wojny o Kuwejt (1990 r.), operacji „pustynna burza” (1991 r.) – identyfikuje postacie: Ruhollaha Chomeiniego, Saddama Husajna – przedstawia</p>	<p>nacjonalizacji Kanału Sueskiego (1956 r.), zamachu w Monachium (1972 r.) – identyfikuje postacie: Gamala Abdela Namera, Rezy Pahlawiego – przedstawia rolę ONZ w konfliktach bliskowschodnich – przedstawia rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie – charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego – przedstawia problem kurdyjski</p>	<p>światowych w konflikcie bliskowschodnim</p>
--	---	---	--	---	--	--

				przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie – omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej		
5. Blok wschodni w latach 60. i 70.	– rządy Chruszczowa – podbój kosmosu – kryzys kubański – ZSRR pod rządami Breżniewa – wpływy ZSRR na świecie – interwencja w Czechosłowacji – wyścig zbrojeń	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: praska wiosna, wyścig zbrojeń – zna datę praskiej wiosny (1968 r.) – omawia przyczyny i skutki praskiej wiosny – wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja militarna między USA i ZSRR	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, doktryna Breżniewa – zna daty: kryzysu kubańskiego (1961 r.), interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji (20/21 VIII 1968 r.) – identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Johna F. Kennedy’ego, Fidela Castro, Leonida Breżniewa, Aleksandra Dubczeka, Gustáva Husáka, Ronalda	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dysydenci, nomenklatura partyjna, SALT I, SALT II, program gwiezdnych wojen – zna daty: porozumienia o nierozprzestrzeniu broni atomowej (1970 r.), programu gwiezdnych wojen (1983 r.) – charakteryzuje rządy N. Chruszczowa – omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRR i USA	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: lądowanie w Zatoce Świń, „gorąca linia” między Moskwą i Waszyngtonem, – zna daty: wystania pierwszego człowieka w Kosmos (1961 r.), lądowania na Księżycu (1969 r.) – identyfikuje postać Jurija Gagarina – analizuje różne płaszczyzny konfliktów i zbliżeń między ZSRR i USA	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: kontras – zna daty: wprowadzenia dyktatury A. Pinocheta w Chile (1973 r.), przejęcia władzy przez D. Ortegę w Nikaragui (1979 r.) – wyjaśnia znaczenie terminu: operacja „Dunaj” – identyfikuje postacie: Fulgencia Batisty, Ernesta Che Guevary, Salvadora Allende, Augusta Pinocheta, Daniela Ortegi, Ryszarda Siwca, Jana Palacha

			<p>Reagana</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego – wymienia założenia doktryny Breżniewa – wyjaśnia okoliczności i omawia przebieg interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rozbieżności między siłą militarną i polityczną ZSRR a potencjałem ekonomicznym 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rywalizację między USA i ZSRR w dziedzinie podboju Kosmosu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływy ZSRR na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje – omawia i ocenia protesty przeciwko interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji
<p>6. Przemiany społeczne i kulturowe lat 60.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zmiany obyczajowe, nowe tendencje w kulturze i modzie – ruchy kontestatorskie – bunt studentki – lewacki terrorizm – ruchy feministyczne – walka z segregacją 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: rewolucja obyczajowa – omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, nauka społeczna Kościoła katolickiego – zna daty: obrad Soboru Watykańskiego II (1962–1965), zniesienia segregacji rasowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch ekumeniczny, Woodstock – zna daty: buntów studentek we Francji (1968 r.), festiwalu w Woodstock (1969 r.) – podaje przykłady kultury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: terrorizm lewacki – podaje przykłady kultury młodzieżowej lat 60. i 70.: Janis Joplin, Jimi Hendrix – wyjaśnia, na czym polega legenda festiwalu w Woodstocku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Betty Friedan, Marcela Lefebvre’a – podaje przykłady dotyczące kultury młodzieżowej lat 60. i 70.: Led Zeppelin, Black Sabbath, Deep Purple, Sex Pistols – ocenia skutki społeczne i polityczne

	<p>rasową w USA – laicyzacja społeczeństw zachodnich – Sobór Watykański II</p>		<p>w USA (1964 r.) – identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI – prezentuje poglądy ruchów feministycznych w XX w. – opisuje walkę o równouprawnienie w USA – podaje główne założenia przyjęte na Soborze Watykańskim II</p>	<p>młodzieżowej lat 60. i 70.: The Beatles, The Rolling Stones – przedstawia główne przyczyny pojawienia się nowych tendencji w kulturze w latach 60. i 70. XX w. – omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich – omawia zjawisko ruchu ekumenicznego</p>	<p>– omawia genezę, przejawy i skutki terroryzmu lewackiego – ocenia znaczenie reform Soboru Watykańskiego II</p>	<p>przemian obyczajowych lat 60. XX wieku</p>
7. Mała stabilizacja	<p>– polityka wewnętrzna i zagraniczna Władysława Gomułki – konflikt władz z Kościołem katolickim – tworzenie się opozycji – Marzec '68</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obchody Milenium Chrztu Polski, Grudzień '70 – zna daty: obchodów Milenium Chrztu Polski (1966 r.),</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mała stabilizacja, opozycja wewnątrzpartyjna, antysemityzm, – zna daty: wydarzeń marcowych (III</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rewizjoniści, dogmatycy, List 34, Marzec '68 – zna daty: listu episkopatu polskiego do episkopatu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: polska szkoła filmowa, „Znak”, „Kultura”, „komandosi”, – identyfikuje postacie: Adama Rapackiego, Antoniego</p>	<p>Uczeń: – ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL</p>

	<p>– wydarzenia na Wybrzeżu (Grudzień '70) – odsunięcie od władzy Władysława Gomułki</p>	<p>Grudnia '70 (15–17 XII 1970 r.) – identyfikuje postać Władysława Gomułki – wyjaśnia genezę Grudnia '70 oraz opisuje przebieg i skutki wydarzeń na Wybrzeżu</p>	<p>1968 r.), układu PRL-RFN (7 XII 1970 r.) – identyfikuje postacie: Willy'ego Brandta, Edwarda Gierka – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL – omawia stosunek władz PRL do inteligencji – przedstawia przyczyny i przebieg wydarzeń marcowych 1968 r.</p>	<p>niemieckiego (XI 1965 r.), opublikowania Listu 34 (1964 r.), zdjęcia „Dziadów” z afisza w teatrze Narodowym (I 1961 r.) – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika, Piotra Jaroszewicza – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem Katolickim – przedstawia przebieg obchodów milenijnych – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitycznej w Polsce w 1968 r. – opisuje narodziny i</p>	<p>Słonimskiego, Jana Józefa Lipskiego, Jerzego Giedroycia, Zbigniewa Cybulskiego, Andrzeja Wajdy, Kazimierza Dejmka – ocenia zachowanie władz PRL i ZSRR w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.</p>	
--	--	---	---	---	--	--

				działalność opozycji		
8. Rządy Edwarda Gierka	<ul style="list-style-type: none"> – polityka wewnętrzna i zagraniczna Edwarda Gierka – reforma administracyjna – inwestycje gospodarcze w latach 70. XX w. – żywienie ruchów opozycyjnych – początki kryzysu gospodarczego – Czerwiec '76 (wystąpienia robotników) – wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża i jego pierwsza pielgrzymka do Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978 r.) – identyfikuje postacie: Edwarda Gierka, Jana Pawła II – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: nomenklatura, Komitet Obrony Robotników (KOR) Czerwiec '76 – zna daty: wydarzeń czerwcowych (VI 1976 r.), powstania KOR (IX 1976 r.) – prezentuje okoliczności umocnienia władzy Edwarda Gierka – omawia okoliczności, zasięg i skutki przemian gospodarczych w czasach rządów E. Gierka – opisuje genezę, przebieg i skutki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: „propaganda sukcesu” – zna daty: reformy administracyjnej (1972–1975) – identyfikuje postacie: Jacka Kuronia, Adama Michnika – omawia okoliczności narodzin opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w. – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w. – przedstawia relacji państwo-Kościół w okresie rządów E. Gierka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), KPN, Wolne Związki Zawodowe (WZZ) – zna daty: powstania ROPCiO (1977 r.), założenia WZZ (1978 r.), utworzenia KPN (1979 r.) – identyfikuje postacie: Leszka Moczulskiego, Stanisława Pyjasa – charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w. – porównuje podobieństwa i różnice polityki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia okres rządów Edwarda Gierka na tle sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej zarówno politycznej, jak i ekonomicznej

			wydarzeń czerwcowych w 1976 r.		władz PRL w stosunku do Kościoła za rządów Gomułki i Gierka	
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI						
ROZDZIAŁ VI: EUROPA I ŚWIAT NA PRZEŁOMIE XX I XXI WIEKU						
1. Kryzys i upadek komunizmu w Europie	– kryzys wewnętrzny w ZSRR – wkroczenie wojsk radzieckich do Afganistanu – igrzyska olimpijskie w Moskwie w 1980 r. – ZSRR w latach 80. – objęcie rządów w ZSRR przez Michaiła Gorbaczowa – katastrofa w Czarnobylu – wzrost znaczenia sił opozycyjnych w bloku państw komunistycznych	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierestrojka</i> , Jesień Ludów – identyfikuje postać Michaiła Gorbaczowa – przedstawia rolę Michaiła Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego – charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głasnost</i> , <i>uskorienie</i> , aksamitna rewolucja, Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) – zna daty: aksamitnej rewolucji w Czechosłowacji (1989 r.), zburzenia muru berlińskiego (1989 r.), obalenia komunizmu w Polsce, Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech (1990	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mudżahedini, talibowie, Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), komitety helsińskie, Karta 77 – zna daty: podpisania Aktu Końcowego KBWE (1975 r.), interwencji zbrojnej ZSRR w Afganistanie (1979-1989), przejęcia władzy przez M.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obrady trójkątnego stołu, pucz Janajewa – zna daty: igrzysk olimpijskich w Moskwie (1980 r.), puczu Janajewa (1990 r.) – identyfikuje postacie: Ericha Honeckera, Nicolae Ceașescu, Giennadija Janajewa, Stanisława Szuszkiewicza, Leonida Krawczuka – wyjaśnia	Uczeń: – identyfikuje postacie: Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki – porównuje proces odchodzenia od komunizmu w różnych państwach Europy

	<p>– Jesień Ludów i upadek komunizmu – rozpad ZSRR</p>		<p>r.), rozpadu ZSRR (1990 r.), zjednoczenia Niemiec (1990 r.), rozwiązania ZSRR (XII 1991 r.) – identyfikuje postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla, Borysa Jelcyna – przedstawia przejawy kryzysu ZSRR w latach 80. – omawia proces rozpadu ZSRR, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie</p>	<p>Gorbaczowa (1985 r.), katastrofy w Czarnobylu (1986 r.), upadku komunizmu w Jugosławii (1990 r.) i Albanii (1991 r.), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991 r.) – identyfikuje postacie: Babraka Karmala, Borysa Jelcyna – określa główne założenia Aktu końcowego KBWE – omawia kryzys ZSRR w kontekście problemów wewnętrznych i konfliktu afgańskiego – wyjaśnia znaczenie katastrofy w Czarnobylu</p>	<p>znaczenie bojkotu igrzysk olimpijskich w Moskwie dla światowej roli ZSRR</p>	
2. Polska droga do wolności	– strajki w 1980 r. i podpisanie	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – wyjaśnia	Uczeń: – zna daty:	Uczeń: – identyfikuje

	<p>porozumień sierpniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> – powstanie NSZZ „Solidarność” – stan wojenny – nieudane próby reform gospodarczych – ostatnie lata PRL (zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki, strajki w 1988 r.) – obrady i postanowienia Okrągłego Stołu – wybory czerwcowe w 1989 r. – wybór Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta – powstanie rządu Tadeusza Mazowieckiego 	<p>znaczenie terminów:</p> <p>wydarzenia sierpniowe, stan wojenny, obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wydarzeń sierpniowych (VIII 1980 r.), wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981 r.), obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989 r.), wyborów czerwcowych (4 VI 1989 r.) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego – przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych w 1980 r. – wskazuje 	<p>znaczenie terminów: 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), Komitet Obywatelski, sejm kontraktowy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: porozumień sierpniowych (31 VIII 1980 r.), powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980 r.), zniesienia stanu wojennego (22 VII 1983 r.), wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989 r.), powołania rządu T. Mazowieckiego (IX 1989 r.) – identyfikuje postacie: Jerzego 	<p>znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: porozumień szczecińskich (VIII 1980 r.), porozumień jastrzębskich (IX 1980 r.), wypadków w kopalni Wujek (16 XII 1981 r.), pielgrzymek Jana Pawła II do Polski (1983 i 1987 r.), przyznania Pokojowej Nagrody Nobla L. Wałęsie (1983 r.), powstania OPZZ (1984 r.), zamordowania ks. 	<p>przejęcia władzy przez W. Jaruzelskiego (1981 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Mieczysława Rakowskiego – analizuje wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania przemian w Polsce w latach 1988–1989 – określa cele i przedstawia działania PZPR w ostatnich latach PRL – omawia wydarzenia, które doprowadziły do powołania rządu T. Mazowieckiego 	<p>postacie: Stanisława Kani, Ryszarda Kuklińskiego, Alfreda Miodowicza</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce
--	---	---	--	--	---	---

		wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	Popiełuszki, Jana Pawła II, Tadeusza Mazowieckiego – omawia przebieg wydarzeń sierpniowych – charakteryzuje stan wojenny w Polsce – podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu	J. Popiełuszki (1984 r.) – identyfikuje postać Czesława Kiszczaka – przedstawia sytuację polityczno-gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w. – omawia działalność opozycji antykomunistycznej, w tym rolę Kościoła w walce z reżimem – prezentuje następstwa wyborów czerwcowych		
3. Polska po 1989 roku	– rząd Tadeusza Mazowieckiego i przemiany ustrojowe – hiperinflacja i reformy gospodarcze Leszka	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja – zna daty:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: reformy Balcerowicza, hiperinflacja, obóz solidarnościowy – zna daty: zmiany	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: „wojna na górze”, Trójkąt Weimarski – zna daty:	Uczeń: – identyfikuje postacie: Krzysztofa Skubiszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Zbigniewa Bujaka	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu: „popiwiek” – ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.

	<p>Balcerowicza – koszty zmian ustrojowych – ustąpienie Wojciecha Jaruzelskiego – wybór Lecha Wałęsy na prezydenta – pierwsze demokratyczne wybory do parlamentu – spory polityczne po 1991 r., uchwalenie małej konstytucji w 1992 r. i konstytucji w 1997 r. – wstąpienie Polski do NATO i Unii Europejskiej</p>	<p>wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990 r.), uchwalenia Konstytucji RP (2 IV 1997 r.) – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy – wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej</p>	<p>nazwy państwa na Rzeczpospolitą Polską (XII 1989 r.), przyjęcia programu Balcerowicza (1990 r.), uchwalenia małej konstytucji (X 1992 r.), przyjęcia Polski do NATO (1999 r.), wejścia Polski do UE (2004 r.) – identyfikuje postać Leszka Balcerowicza, – omawia politykę rządu T. Mazowieckiego – wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego – określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej</p>	<p>pierwszych wyborów samorządowych (1990 r.), powstania Trójkąta Weimarskiego (1991 r.), wyjścia wojsk rosyjskich z Polski (1993 r.), reformy administracyjnej (1997 r.), 1988 r., 6 lutego 5 kwietnia 1989 r., 1991 r., 17 października 1992 r., 17 września 1993 r. – identyfikuje postać Jarosława Kaczyńskiego – omawia koszty społeczne zmian ustrojowych – charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej</p>	<p>– przedstawia wpływ zmian ekip rządzących na sytuację polityczną w Polsce w latach 90.</p>	
--	--	---	--	---	---	--

				Polski		
4. Europa i świat na przełomie XX i XXI wieku	<ul style="list-style-type: none"> – świat po rozpadzie ZSRR – wojna w Jugosławii i powstanie państw narodowych na Bałkanach – konflikty zbrojne na terenie byłego ZSRR – atak na WTC, ogłoszenie wojny z terroryzmem – interwencje zbrojne USA – wzrost znaczenia gospodarczego strefy Pacyfiku – represje opozycji w Chinach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Al-Kaida – zna datę: ataku na World Trade Center (11 IX 2001 r.) – identyfikuje postać George'a Busha – przedstawia przyczyny dominacji USA we współczesnym świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: „Iracka wolność” – zna daty: rozpadu Jugosławii (1991-1992), wojny w Jugosławii (1991–1995), inwazji USA na Irak (2003 r.) – identyfikuje postacie: Osamy bin Ladena, Saddama Husajna, Aleksandra Łukaszenki – prezentuje przyczyny i skutki konfliktu w byłej Jugosławii – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Grupa G8, masakra na placu Tiananmen – zna daty: masakry na placu Tiananmen (VI 1989 r.), wojny w Czechenii (1994-1999), porozumienia w Dayton (XI 1995 r.), układu pokojowego w Paryżu (XII 1995 r.) – omawia przebieg konfliktu w byłej Jugosławii – charakteryzuje postanowienia porozumienia z Dayton i układu paryskiego z 1995 r. – podaje konsekwencje rozpadu ZSRR 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Północnoamerykańska Strefa Wolnego Handlu (NAFTA), Rada Współpracy Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC) – zna datę: wojny o Górny Karabach (1991 r.) – omawia sytuację polityczną i gospodarczą współczesnych Chin – ocenia problem terroryzmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: zamachów w Madrycie (2004 r.), Biesławanie (2004 r.) i Londynie (2005 r.) – identyfikuje postać Teng Siao-pinga – ocenia wpływ USA na sytuację polityczną i gospodarczą współczesnego świata

				- opisuje sytuację gospodarczą strefy Azji i Pacyfiku		
5. Wyzwania współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> – nowe środki komunikacji i przekazu informacji – cechy współczesnej kultury (amerykanizacja i popkultura) – rozwój turystyki – globalizacja – światowy przepływ kapitału – zagrożenia ekologiczne – wzrost kontrastów społecznych – zderzenie cywilizacji i rodzące się konflikty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: internet, telefonia komórkowa, globalizacja – omawia zalety i wady nowych środków komunikacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „globalna wioska”, amerykanizacja, popkultura – opisuje zjawisko amerykanizacji – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej – omawia przejawy globalizacji we współczesnym świecie – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: protokół z Kioto – zna datę wejścia w życie protokołu z Kioto (2005 r.) – omawia wpływ kapitału na politykę we współczesnym świecie – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata – wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka, wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia zjawisko zderzenia cywilizacji we współczesnym świecie
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII						

